

Ert datum Er referens

Datum Vår referens
2016-10-20 PNS

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar - Ju2016/06404/L3

Synpunkter från IT&Telekomföretagens Dataråd

Datarådet är ett nybildat medlemsråd i branschföreningen IT&Telekomföretagen. Rådet består av medlemsföretag med verksamhet inom data-, informations- och innehållsfrågor. Syftet med Datarådet är att samla branschen för att med en gemensam röst bidra i samhällsdebatten, verka för goda marknadsvillkor och för att Sverige fortsatt ska vara ledande i att ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

Datarådet vill på detta sätt bidra med synpunkter på remiss Ju2016/06404/L3.

Svensk och europeisk ekonomi befinner sig i ett pågående systemskifte. Vi rör oss från ett industrisamhälle till ett tjänstesamhälle och är snabbt på väg in i en ny digital och kreativ tidsålder. Digitaliseringen är transformativ, den omvandlar strukturer och affärsmodeller samt driver på en ökad global konkurrens. Tillväxt avtar i etablerade verksamheter och nyskapas samtidigt i andra.

Många av framtidens arbetstillfällen skapas idag i kreativa och digitala företag. I Sverige ser vi exempel på detta i Spotify, Mojang, SoundCloud, Klarna och många fler. Utan en fungerande upphovsrätt begränsas den här typen av företag från att växa och skapa jobb. En funktionell upphovsrätt måste kunna ge skydd för produkter och tjänster, men också möjliggöra nya affärsmodeller och bana väg för innovativa lösningar med tillväxtpotential. En funktionell och balanserad upphovsrätt är även viktig för den privata investeringsviljan i höghastighetsbredband, inte minst i det kommande 5G-nätet, eftersom investeringarna är direkt avhängiga tillgängligheten av audiovisuellt innehåll.

EU-kommissionen har nu tagit initiativ till att uppdatera upphovsrättslagstiftningen i Europa, vilket är bra. Datarådet välkomnar kommissionens ambition att anpassa lagstiftningen till digitaliseringen och avlägsna hinder för en gemensam digital inre marknad.

Samtidigt ser Datarådet att de förslag som nu presenterats inte fullt ut lever upp till den ambition som kommissionen tidigare angivit. Vi hade gärna sett ett mer omfattande grepp på frågan och mer omvälvande förslag till en modern europeisk upphovsrätt.

Det saknas en vision om hur en modern upphovsrätt bör fungera. Vi vill därför göra följande medskick inför de fortsatta förhandlingarna.

En första utmaning är processen. De nationella konsultationerna pågår för fullt men med väldigt korta tidsramar för att anpassas till det faktum att förhandlingarna kring förslaget redan har dragit igång i parlamentet och ministerrådet. Tiden är mycket knapp för de som vill ha en chans att påverka framtidens europeiska upphovsrättslagstiftning. Allt för knapp. Datarådet anser att Sverige framledes bör verka för en mer transparent och inkluderande process som ger intresserade parter en rimlig möjlighet att delta i den fortsatta beredningen av förslagen.

När det gäller sakfrågorna föreslår kommissionen bland annat att så kallade "snippets", korta utklipp ur främst nyhetstexter, ska omfattas av ny överstatlig reglering. Datarådet vill fästa regeringens uppmärksamhet på erfarenheterna i Tyskland och Spanien där liknande lagstiftning har prövats. Erfarenheterna förskräcker. Lagstiftningen har i dessa länder lett till sämre fungerade marknader och en kraftigt minskad trafik till berörda mediehus webbplatser. De flesta är överens om att lagstiftningen har varit olycklig.

Vidare föreslås lagstiftningskrav på så kallad innehålls-id eller content-ID på internetplattformar där användare kan ladda upp innehåll själva. Detta är en mycket komplex och kostsam teknik att bygga upp. Många små plattformar och nya plattformar och tjänsteleverantörer kommer ha svårt att leva upp till kravet. Förslaget, om det antas, kommer innebära att förutsättningarna för framväxten av nya, innovativa innehållsplattformar i Europa begränsas avsevärt. Vidare, att ålägga intermediärer (den tekniska plattformen) ett juridiskt ansvar för material som publiceras av användarna riskerar att leda till en omfattande själv censur där plattformar hellre faller än friar och tar bort allt material som kan ligga i gråzonen för vad lagen tillåter. Plattformar för egengenererat innehåll spelar en viktig roll för att möjliggöra det fria ordet och de begränsningar (inskränkningar i intermediärers ansvarsfrihet för användares handlingar) som nu föreslås står i motsats till att värna yttrandefriheten.

Kommissionen föreslår även en skyldighet för medlemsstater att genom undantag eller inskränkningar tillåta text- och datautvinning (så kallad TDM) i vetenskapligt forskningssyfte. Något motsvarande undantag för kommersiella syften föreslås inte. Detta slår hårt mot teknikdrivna, innovativa företag som bygger sina affärsmodeller på TDM. Om den svenska regeringen vill främja den datadrivna ekonomin och den tillväxtpotential som ryms i att kunna hantera stora datamängder behöver betydligt större hänsyn till kommersiella aktörer tas. Det sker idag en explosionsartad utveckling inom området. Förslaget i direktivet skulle kraftigt hämma den utvecklingen inom EU och även skapa en ökad osäkerhet. Inte minst för Sverige som ligger i teknikens framkant där vi kan förvänta oss innovationsdriven tillväxt och jobb på just detta område. För aktörer som lagligen har tillgång till data och vid insamlandet av data levt upp till det lagstadgade skyddet för till exempel personuppgifter borde det vara tillåtet att

tillämpa TDM-teknik. Regeringen bör arbeta för att vidga möjligheterna till TDM-tekniker, inte tvärtom.

Vi efterlyser även en översyn av undantaget för privatkopiering och det bristfälliga och utdaterade system finns idag gällande lagringskapacitetsbaserad ersättning till rättighetsförvaltningsorganisationer. Ersättningsystemet bygger på en föreställning om att mediekonsumtion är kopia-baserad och att en viss mängd privatkopiering motiverar schablonavgifter på lagringsmedia. Den typen av konsumtion är i allt väsentligt icke-existerande på mer avancerade marknader såsom den svenska. Där har konsumenterna i allt väsentligt gått över till tjänstebaserad (kopielos) mediekonsumtion. Vi ser att flera medlemsstater (Finland, Spanien, Storbritannien) försökt hitta bättre alternativ. Vi anser också att den särskilda klareringen av rättigheter för vidareändring av TV-innehåll i tråd, är obsolet och borde avskaffas, såsom flera medlemsstater redan gjort (Österrike, Storbritannien med flera). I övrigt gällande privatkopieringsersättning ansluter vi oss till Elektronikbranschens remissvar.

IT&Telekomföretagens Dataråd ville ta tillfället i akt och framföra dessa synpunkter, men framförallt även anhängiggöra sitt intresse och sin villighet att som representanter för den svenska IT- och telekombranschen delta i den fortsatta processen. I den mån Datarådet på något sätt kan bidra ytterligare står Datarådet till regeringens förfogande i detta avseende.

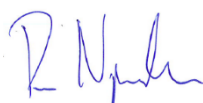
Mer information om IT&Telekomföretagens dataråd:

<https://www.itotelekomforetagen.se/fakta-och-debatt/dataradet>

Med vänliga hälsningar

Ellinor Bjennbacke
Näringspolitisk chef

Pär Nygårds
Näringspolitisk expert

Elisabeth Ekstrand
Ordförande
IT&Telekomföretagens
Dataråd